

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

164. An patronus, dum idoneus est, præsentare possit seipsum per se, vel per alium ad beneficium sui jurispatron.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

& clarum Rotæ decif. in una Firmiana jurisp. 14. Novemb. 1786. coram Orano. & Gl. in c. ei, cui, de prob. in 6. quam, ut ait Garc. fequuntur omnes, & exprefse Jo. And. num. 1. ubi ait: Licet hæc opinio non modicum rigoris habeat in eo, qui est omnino proximus ætati legitima, nimis tamen præfump- tuofum esse, hoc assertivè dicere, & conditoris esse, non glossatoris, huic æquitati providere. Idem tenet Franch. in cit. c. ei, cui. & ex eo Lott. l. 2. q. 47. num. 18. dum ait, jus commune in hac ma- teria usque adeo rigorem servat, ut dum ætatem in promotio exigat, non contentetur, ut is valde pro- ximus sit ætati idoneæ, v. g. etiam si ante prima Ordinationum tempora completurus esset ætatem requisitam.

Quæstio 162. Præsentandus ad beneficium sacerdotale, an & quando debeat esse actu sacerdos?

Respondeo: sicuti, num beneficium sacerdotale Ordinem annexum habeat, nec ne, ita num præsentatus habere debeat tempore præsentationis dictum Ordinem; an verò sufficiat habere illum habitu, seu talis sit præsentatus, ut intra annum ad presbyteriū promoveri possit, pendet ex mente seu voluntate fundatoris (vel etiam statuti, si exinde requiritur) Corrad. & Lott. paulò post citandi. Quæ mens ex verbis fundatoris est merienda & colligenda; de quo plura sub initium primæ partis. Illud hic breviter reperendum, quòd, dum verba fundationis vel statuti respiciunt actum præsentationis, v. g. diceretur: *præsentetur presbyter*; vel *præsentetur sacerdos, qui missas celebret*, præsentandus necessarîo tempore præsentationis debet esse sacerdos, & non sufficit habere ætatem requisitam ad sacerdotium. Si verò verba non respiciunt actum præsentationis, sed potius prosecutionem illius, v. g. si diceretur: *præsentetur, qui missas celebret*; vel etiam: *qui missas per se celebret*; vel, quòd obviniens beneficium missas dicat: vel, *præsentetur, qui missas celebrare teneatur*; vel si simpliciter constituat fundator, & exprimat beneficium esse sacerdotale; cum hæc omnia significant & respiciant prosecutionem ipsius præsentationis, & tempus post institutionem, non requiritur, ut sit actu presbyter; sed sufficit, ut talis sit habitu tempore præsentationis, seu habeat ætatem, ut possit promoveri tunc ad sacerdotium, hoc est, attigerit 25. annum, & intra annum fieri sacerdos; qualitas enim juxta verba intelligitur secundum statum illius. Corrad. l. 3. c. 7. num. 4. Garc. p. 7. c. 1. num. 79. & seq. Lott. l. 2. q. 47. a num. 8. Sed neque in hoc faciendâ est distinctio inter fundationem laici & Ecclesiastici, ita ut ex fundatione laici requiratur tunc actu sacerdotium; ex fundatione autem Ecclesiastici tunc sufficiat esse habitu presbyterum; eò quòd Ecclesiasticus censetur se voluisse conformare dispositioni juris canonici, quòd, dum simpliciter exigat Ordinem aliquem in promovendo ad beneficium, censetur contentari, quòd quis habeat talem Ordinem habitu, seu ut habeat ætatem requisitam ad talem Ordinem, eumque suscipiat, quam primum possit, ut docere videntur Gut. Lamb. Ferret. Azor. p. 2. l. 6. c. 24. q. 3. & 4. apud Garc. n. 82. & apud Lott. num. 15. Barbat. & Rota. Nam si in fundatione laici ista verba importent, quòd requiratur actu sacerdotium, idem etiam importabunt in fundatione Ecclesiastici, & econtrâ; si id non impor-

tent in fundatione Ecclesiastici, etiam non importabunt in fundatione laici. Garc. loc. cit. num. 83. Lott. loc. cit. num. 16. dicens, dictam distinctionem nullo jure aut ratione fultam esse.

Quæstio 163. Præsentatio illiterati quando- nam sit jure ipso irrita?

Respondeo: si quis omnino illeliteratus sit, ut literas latinas nequidem legere sciat, illius, uti electio & provisio, ita etiam præsentatio ipso jure irrita est. Argumento c. ult. de temp. ord. in 6. quia ut dicitur c. illiteratos. dist. 38. *litteris carens sacris non potest esse aptus officii*. Laym. in c. cum in cunctis. de elect. §. inferiora num. 10. Si quis tamen legere & scribere sciat, licet non intelligat, ejus præsentatio, uti & facta ei aliàs collatio beneficii, videtur ipso jure esse valida: etsi, ut colligitur ex Trident. sess. 7. c. 3. & sess. 24. c. 12. rescindi debeat. Laym. ibid. num. 11. citans Nav. in c. si quando. de rescript. except. 12. num. 8. si tamen beneficium est curatum, aut Ecclesiæ Cathedralis, ad quam ita illeliteratus promoveretur, ipso jure irrita est promotio, Argumento c. cum in cunctis. & c. ult. de ætat. & qualit. Laym. ibid. Porò de literatura requisita ad beneficia, vide Lott. l. 2. q. 50. & quæ p. 1. dicta sunt. item dicenda infra de collatione.

Quæstio 164. Num patronus, dum idoneus est, præsentare possit se ipsum per se, vel per alium ad beneficium sui juris patronatus?

1. **R**espondeo ad primum negativè; ita enim expressè decifum est c. per nostras. h. t. debet enim esse distinctio, ut gl. in cit. c. v. præsentare. inter præsentantem & præsentatum, sicut inter dantem & recipientem, inter baptizantem & baptizatum, Corrad. l. 4. c. 2. num. 12. Castrop. cit. p. 7. n. 2. Pirh. h. t. num. 89. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 12. num. 193. citans quamplurimos cum communi. Proceditque idipsum etiam in beneficiis simplicibus; tametsi enim in cit. c. per nostras. sermo sit de personatu; eadem tamen ratio, in qua fundatur decifio dicti cap. ne scilicet Clerici seipfos præsentantes incidant in vitium ambitionis, etiam locum habet in beneficiis simplicibus. Jo. And. in cit. c. num. 3. Abb. n. 2. Barb. num. 7. quos citant & sequuntur Corrad. num. 16. Pirh. num. 90.

2. Poterit nihilominus patronus, quando jam esset præsentatus ab alio compatrono (posse enim patronos, dum plures sunt, unum ex se ipsis nominare seu præsentare, Argumento c. congregato. 16. q. ult. & c. quia propter. & c. ne pro defectu. de elect. ubi permittitur electoribus unum ex se deligere, tradit Castrop. cit. p. 7. n. 3. citatque gl. in c. constituit. h. t. Lamb. l. 2. p. 19. d. 25. Ricc. in pr. resol. 174. num. 3. Azor. p. 2. l. 6. c. 24. q. 3. Tusch. lit. P. concl. 595. Barb.) præsentationi jam de se factæ consentire (quia tum se non ingessit, neque ambitio- sus reputabitur, sed magis vocatus ab aliis) non quidem dicendo: *præsentatio me ipsum*; sed *consensio præsentationi de me factæ*: ac proinde debet precedere aliorum patronorum de eò facta præsentatio, & ei de hac constare, uti ei constaret, dum præsentatio facta fuit palam per vota aperta; non autem, quòd illa fiat eodem tempore; si enim is unà cum aliis, absque eo, quòd scire poterat, se ab aliis præsentatum (ut fieret, dum præsentatio facta per viam secreti scrutinii) adhuc nulla foret præsentatio, & juxta decif. Rotæ in Pergam. Castellania coram Burar- to decif. 316. num. 2. locus esset dispositioni c. per nostras;

nostras; adeoque ut ambitiosus repellendus. Corrad. à num. 14. Atque hic patroni consensus habetur pro una voce, & facit numerum, illumque auget, ita ut, si vota sint æqualiter divisa in duos; quia nimirum una pars accessit ad compatronum, & alia ad alium, consensus ille patroni augebit numerum præsentantium illum, adeoque illius præsentatio debet prævalere, & is institui. Quinimò si processum in dicta nominatione per scrutinium privatum, posset, publicato scrutinio, visâ præsentatione de se factâ à medietate patronorum recedere ab eo, cui suum in scrutinio suffragium dederat, & suâ præsentationi consentiendo, augere numerum, & constituere majorem partem. Secus autem foret, si per hunc accessum suum tantum constitueret paritatem votorum; censeretur enim tunc adhuc ambitiosus, consentiendo præsentationi suâ. Corrad. num. 16. citans Lamb. p. 1. l. 2. a. d. q. 8. n. 2. & 3. ubi etiam: quòd hæc sicut in electione, ita etiam in præsentatione, & quidem à fortiori locum habeant, utpote quæ jus tam forte non tribuit præsentato, quàm electio electo. Porro ubi non apparet, an ille patronus seipsum cum aliis principaliter præsentarit, an verò potius accesserit consentiendo præsentationi de se factâ, præsumi debere, fecisse illum istum actum eo modo, quo melius & utilius sibi de jure permittebatur, adeoque censendum, illum in sui præsentationem conspirasse, non principaliter, sed per viam accessionis; dicta enim interpretatio & præsumptio, cum tendat ad validandum, non autem ad destr uendum actum, tenenda est; Corrad. cit. n. 16. citans decif. Rota 285. n. 4. p. 2. divers. & cit. supr. à in una Pergam.

3. Poterit etiam patronus clericus, dum unicus est, seu non habet compatronos, & habilis ad illud beneficium, recurrere ad sedem apostolicam, ab eaque obtinere tale beneficium cum narrativa, quòd patronus sit unicus, & beneficium juris patronatus laicalis. Et sic servari in praxi, ait Corrad. cit. n. 21. Additque n. 22. talem collationem habere vim institutionis absque alia præsentatione.

4. Quin & poterit talis patronus unicus, dum pauper est, obtinere idem beneficium, dum simplex est, & non curatum, ab Ordinario per viam deprecationis & supplicationis Ordinario faciendâ; porrigendo nimirum ei libellum supplicem, ut atque à vacatione talis beneficii de suo jure patronatus, cum sit unicus, & hinc ab alio compatrono præsentari, prout alias requiritur, nequeat, nec habeat, unde commodè sustentari possit, dignetur sibi dictum beneficium sine præjudicio sui juris patronatus conferre, seu in dicto beneficio instituere. Poteritque ad has preces Ordinarius ei gratificando eundem admittere, & in illo beneficio instituere; cum jam non obstat ratio ambitionis, quæ omnino excluditur à necessitate, & in casu dicta necessitatis seu egestatis locum non haberet dictum illud; quòd nemò à se ipso oriri possit. Cumque patrono laico egeno debeantur ab Ecclesia alimenta, hæc ratione per collationem talis beneficii optimè succurratur huic alimentorum necessitati, cui alias aliunde succurrere deberet Ecclesia, Corrad. cit. num. 21. citans Abb. in c. per nostras. Lamb. p. 1. l. 2. q. 1. & Rot. Pirh. n. 91. Barb. juris Eccl. d. 3. c. 12. n. 199. citans plures alios, & non faciens mentionem paupertatis aut beneficii curati.

5. Limitat tamen hoc ipsum ulterius Card. de Luc. d. 45. de jure patr. n. 8. dicendo id rectè procedere, dum alterius præjudicium non concurrat, quali-

ter id concurreret, dum adessent alii habentes jus passivum ad hoc, ut ipsi præsentari deberent. Addit tamen, quòd licet de stricto juris rigore id ita sit, nimirum tamen in contrarium urgere aequitatem ac humanam rationem, ob quam probabilius videatur, etiam tunc hujusmodi preces admittendas esse: citat seipsum pro hoc d. 31. de jure patr.

6. Respondeo ad secundum etiam Negative; non posse patronum per alium à se delegatum, siue cui pro ea vice potestatem præsentandi commisit, præsentari; seu etiam procuratorem constitutum à patrono ad præsentandum non posse virtute dicti mandati præsentare ipsum patronum, Castrop. & Pirh. l. cit. citantes Paris. de resig. l. 6. vel ut Pirh. l. 9. q. 17. n. 113. Corrad. n. 17. dicens contrarium, quòd tenet Riccius in pr. fori Eccl. decif. 197. n. 216. nullo modo subsistere, quia est contra innumeras Rota decisiones, & omnium DD. opiniones in cit. c. per nostras, & in c. fin. de instit. Nec praxis illud unquam admiserit: ratio est, quòd patronus sic saltem virtualiter præsentaret seipsum, ut Castrop. quia delegatus & procurator quidquid agat quæ talis, non suo, sed sui principalis nomine agit, cujus vices gerit. Pirh. loc. cit. adeoque idem esset, ac si præsentatio facta ab ipso patrono, qui hæc ratione ambitionis notam non evitat. Corrad. n. 18.

7. Nihilominus si patronus alteri potestatem præsentandi legitime concessisset, & totaliter in eum transfuisset, ita ut se omnino abdicaverit eâ potestate, & alter possit saltem pro ea vice nomine proprio præsentare, posse tunc ab eo adhuc præsentari illum, qui hoc jus in alterum transfuisset, ait Pirh. loc. cit. citans Jo. And. in c. ex insinuatione. h. t. n. 3.

8. Quin & dum plures essent patroni, qui unanimiter constituissent unum procuratorem ad præsentandum omnium nomine, posse adhuc per dictum procuratorem præsentari unum ex dictis patronis; eò quòd, cum dictus procurator non præsentet solum nomine illius, quem præsentavit, sed nomine omnium, possit præsentatus acceptare præsentationem de se factam nomine aliorum, non suo, absque eo, quòd notam ambitionis incurrat; sitque hæc ratione ad huc sufficiens distinctio inter præsentantem & præsentatum, tradit Corrad. n. 21. juxta cit. decif. Rota 185. p. 2. divers.

9. Denique, dum is, ad quem spectat institutio, motu proprio vocat patronum clericum, eique ultro eè beneficium juris patronatus ipsius vacans confert (quòd duplici modo contingere possit, ut Pirh. n. 91. Si nimirum patronus pro ea vice liberè renunciet juri suo præsentandi, & institutor absolute sine ullo pacto præcedente beneficium patrono conferat; vel si institutor absque tali pravâ patroni renunciatione beneficium patrono conferre velit, isque consentiat) valida & licita erit institutio, vel potius collatio; quia facta ex consensu patroni; non tamen ex ejus præsentatione, qui etiam hæc ratione censetur non tam se ingerere, quàm ab Ordinario vocari, cui vocationi consentire potest, ne alias patronus sit durioris conditionis, quàm alii clerici. Pirh. cit. n. 21. Cess. l. 2. c. 34. n. 28. Castrop. loc. cit. n. 2. citans Abb. in c. per nostras. num. 3. Barb. p. 3. de post. Ep. alleg. 72. n. 88. Valsq. opusc. de benef. l. 2. c. 1. §. 1. du. 4.

Questio 165. An procurator aut alius à patrono substitutus possit seipsum præsentare?

Respondeo Negative: non enim beneficium à propria cujusque voluntate originem habere debet; quia esset locus ambitioni. Gonz. ad reg. 8. gl. 2. n. 27.